

ด่วนที่สุด

ที่ สกษ. ๐๑๐๑/ ๕๘

กวค. 58
วันที่ 11 มี.ค. 68
เวลา 17.35

สคค. (eMail)

ส่ง : กวค.

รับที่ : ร2885/68

11 มี.ค. 2568 เวลา 16.30 น.

สภาเกษตรกรแห่งชาติ

๑๒๐ อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคาร B)

ชั้น ๑ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ

๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง

เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร

๑๑ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยและข้าวที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM ๒.๕) ภาคการเกษตร

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. พระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓	จำนวน ๑ เล่ม
	๒. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง มาตรการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM ๒.๕) ภาคการเกษตร ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๘	จำนวน ๑ ชุด
	๓. ข้อเสนอเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยและข้าวที่ได้รับผลกระทบจาก มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่เกษตรกรรม	จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยสภาเกษตรกรแห่งชาติได้ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ให้หลักประกันสิทธิเสรีภาพในการคุ้มครอง รักษาผลประโยชน์เกี่ยวกับการผลิตและการตลาด เพื่อให้ผลิตผลทางการเกษตรได้รับผลตอบแทนสูงสุด และมีสภาสำหรับเกษตรกรในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของเกษตรกร สภาเกษตรกรแห่งชาติ ขอเสนอเรื่อง การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยและข้าว ที่ได้รับผลกระทบจากประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง มาตรการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก ไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM ๒.๕) ภาคการเกษตร และมีมติคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายที่กำหนดมาตรการเพื่อส่งเสริมการตัดอ้อยสดและลดการเผาอ้อย ซึ่งเป็นสาเหตุของปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM๒.๕) โดยกำหนดให้โรงงานน้ำตาลรับซื้ออ้อยสดในสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕ และรับซื้ออ้อยไฟไหม้ไม่เกินร้อยละ ๒๕ ของปริมาณอ้อยที่รับซื้อทั้งหมด มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๑ บัญญัติไว้ดังนี้
มาตรา ๑๑ สภาเกษตรกรแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

/(๑) เสนอต่อ ...

(๑) เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาความเข้มแข็งแก่เกษตรกร และองค์กรเกษตรกร ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การผลิต การแปรรูป การตลาดและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม

(๓) ให้คำปรึกษาและข้อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกร การพัฒนาเกษตรกรรม รวมทั้งการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๖) เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดแนวทางการประกันความเสี่ยงของราคาและผลผลิตทางเกษตรกรรม รวมทั้งการกำหนดสวัสดิการแก่เกษตรกร

(๙) ให้ความเห็นต่อนโยบาย กฎหมาย หรือข้อตกลงที่เกี่ยวข้องและมีผลกระทบต่อเกษตรกร

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เกษตรกรที่ปลูกอ้อยและข้าวได้รับความเดือดร้อนอย่างมากจากประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และมาตรการกำหนดให้โรงงานน้ำตาลรับซื้ออ้อยสดในสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕ และรับซื้ออ้อยไฟไหม้ไม่เกินร้อยละ ๒๕ ของปริมาณอ้อยที่รับซื้อทั้งหมด ดังกล่าว เนื่องจากเหตุผลดังต่อไปนี้

๒.๑ มาตรการกำหนดให้โรงงานน้ำตาลรับซื้ออ้อยสดในสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕ และรับซื้ออ้อยไฟไหม้ไม่เกินร้อยละ ๒๕ ของปริมาณอ้อยที่รับซื้อทั้งหมด ทำให้มีอ้อยไฟไหม้ตกค้างเป็นจำนวนมาก รวมถึงการเก็บเกี่ยวอ้อยสดต้องใช้ระยะเวลาและต้นทุนสูง เกษตรกรมีความจำเป็นต้องเก็บเกี่ยวอ้อยให้ทันระยะเวลาก่อนโรงงานจะปิดหีบ จึงมีความจำเป็นต้องให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้เสร็จสิ้นอย่างเร่งด่วน

๒.๒ ในช่วงระยะเวลาปลายเดือนเมษายนถึงต้นเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๘ เป็นช่วงระยะเวลาที่เกษตรกรจะเตรียมพื้นที่สำหรับปลูกข้าวนาปี จึงมีความจำเป็นต้องให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้เสร็จสิ้นอย่างเร่งด่วนภายในเดือนมีนาคม ๒๕๖๘

๓. สำคัญและข้อเท็จจริง

๓.๑ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง มาตรการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM ๒.๕) ภาคการเกษตร ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๘ ซึ่งกำหนดให้ห้ามเผาในพื้นที่การเกษตรตั้งแต่วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๘ ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๘ มิเช่นนั้นภาครัฐจะดำเนินมาตรการในการเข้าร่วมโครงการสนับสนุนและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรทุกโครงการ และคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายได้กำหนดมาตรการเพื่อส่งเสริมการตัดอ้อยสดและลดการเผาอ้อย ซึ่งเป็นสาเหตุของปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM๒.๕) โดยกำหนดให้โรงงานน้ำตาลรับซื้ออ้อยสดในสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕ และรับซื้ออ้อยไฟไหม้ไม่เกินร้อยละ ๒๕ ของปริมาณอ้อยที่รับซื้อทั้งหมด

๓.๒ สภาเกษตรกรจังหวัดปราจีนบุรี หนองบัวลำภู อ่างทอง พิษณุโลก และพระนครศรีอยุธยา ได้เสนอปัญหาดังกล่าวต่อที่ประชุมสภาเกษตรกรแห่งชาติ ในการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๕ ถึง ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ซึ่งที่ประชุมได้มอบหมายให้สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ เชิญเกษตรกร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเข้าร่วมหารือแนวทางแก้ปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยและข้าวที่ได้รับผลกระทบจากประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดังกล่าว

๓.๓ สำนักงานฯ ได้จัดการหารือเรื่องดังกล่าวเมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๘ ณ สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ โดยมีประธานสมาพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดกาญจนบุรี ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดนครสวรรค์ ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี รองประธานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี รองประธานสภาเกษตรกรจังหวัดลพบุรี สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดนครสวรรค์

เกษตรกรจากจังหวัด สระบุรี ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายเข้าร่วม ซึ่งในที่ประชุมมีการสะท้อนความเดือดร้อนที่เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยและข้าวได้รับจากมาตรการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ดังนี้

(๑) อ้อย

- มาตรการเพื่อส่งเสริมการตัดอ้อยสดและลดการเผาอ้อย ซึ่งเป็นสาเหตุของปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM๒.๕) ที่กำหนดให้โรงงานน้ำตาลรับซื้ออ้อยสดในสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕ และรับซื้ออ้อยไฟไหม้ไม่เกินร้อยละ ๒๕ ของปริมาณอ้อยที่รับซื้อทั้งหมด ทำให้ปัจจุบัน มีอ้อยไฟไหม้ตกค้างอยู่เป็นจำนวนมาก

- การเก็บเกี่ยวอ้อยสดจะต้องใช้ระยะเวลา และแรงงาน จำนวนมาก รวมถึงเครื่องจักรในการเก็บเกี่ยวอ้อยสดมีราคาสูง เกษตรกรรายย่อยไม่สามารถเข้าถึงปัจจัยการผลิตดังกล่าวได้

- ปัญหาไฟป่าลูกกลามมายังไร่อ้อยของเกษตรกร

- เกษตรกรปฏิบัติตามนโยบายที่กำหนดแล้ว แต่ยังไม่ได้รับการชดเชยจากภาครัฐ

(๒) ข้าว

- เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปีที่อยู่ในเขตชลประทาน ไม่มีน้ำใช้สำหรับการหมักจุลินทรีย์เพื่อย่อยสลายเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรภายหลังการเก็บเกี่ยว ทำให้มีความจำเป็นต้องเผาเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เพื่อเตรียมพื้นที่สำหรับปลูกข้าวนาปีได้อย่างรวดเร็ว โดยใช้แรงงานและต้นทุนการทํานาน้อยที่สุด

- หน่วยงานภาครัฐแต่ละแห่งมีประกาศมาตรการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM ๒.๕) ของแต่ละหน่วยงานเอง ส่งผลให้เกษตรกรและประชาชนทั่วไปเกิดความสับสน

โดยผลจากการหารือร่วมกันเมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๘ จึงได้นำมาจัดทำข้อเสนอข้อ ๘. ที่จะนำเสนอต่อไป

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยจะสามารถส่งอ้อยไฟไหม้ค้ำไว้ และเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ทันก่อนที่โรงงานหีบอ้อยจะปิดหีบ และเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปีสามารถเตรียมพื้นที่ในการเพาะปลูกข้าวนาปีได้ทันในต้นเดือนเมษายน ๒๕๖๘

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

ไม่มี

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี

๗. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง มาตรการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM ๒.๕) ภาคการเกษตร ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๘ ซึ่งสรุปสาระสำคัญของประกาศดังกล่าว คือ ห้ามเผาในพื้นที่การเกษตร ตั้งแต่วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๘

ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๘ ซึ่งประกาศดังกล่าว ออกมาเพื่อยกระดับการแก้ไขปัญหาหมอกพิษทางอากาศและฝุ่นละออง PM ๒.๕ ด้านการเกษตรที่เกิดจากการเผา ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๗ เรื่อง มาตรการเพิ่มเติมเพื่อแก้ไขปัญหาหมอกพิษทางอากาศและฝุ่นละออง PM ๒.๕ ที่เกิดจากการเผา

๘. ข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐ/คณะกรรมการเจ้าของเรื่อง

สภาเกษตรกรแห่งชาติ ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบข้อเสนอเพื่อแก้ปัญหาคาความเดือดร้อนของเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยและข้าว ที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่เกษตรกรรม ดังนี้

๘.๑) มาตรการระยะสั้น

- ขอให้คณะรัฐมนตรีสั่งการให้มีคณะกรรมการกลไกกลางในระดับชาติ ออกกฎหมาย หรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพิ่มอำนาจให้แก่คณะอนุกรรมการบริหารส่วนท้องถิ่น ในการพิจารณาอนุญาตให้เผาหรือไม่เผาพืชเกษตร ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกลไกกลางกำหนด เช่น การเผาอ้อย เพื่อตัดวงจรการระบาดของโรค หรือแมลงในอ้อย

- ขอให้คณะรัฐมนตรีสั่งการให้คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายพิจารณาเพิ่มสัดส่วนอ้อยสดและอ้อยเผาที่จะเข้าโรงงาน จากเดิมร้อยละ ๒๕ เป็นร้อยละ ๓๐ หรือยกเลิกสัดส่วนดังกล่าว เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำอ้อยไฟไหม้ค้ำไร่ หรือเร่งเก็บเกี่ยวอ้อยได้ทันระยะเวลาก่อนโรงงานจะปิดหีบ

- ขอให้คณะรัฐมนตรีสั่งการให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ปรับลดระยะเวลาตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง มาตรการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก ไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM ๒.๕) ภาคการเกษตร จากเดิม ที่กำหนดตั้งแต่วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๘ ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๘ เป็น ตั้งแต่วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๘ ถึงวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๖๘ เพื่อให้สอดคล้องกับระยะเวลาเตรียมการเพาะปลูกข้าวนาปีของเกษตรกร

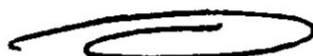
๘.๒) มาตรการระยะยาว

- ขอให้คณะรัฐมนตรีสั่งการให้มีคณะกรรมการกลางที่บูรณาการหน่วยงานระดับกระทรวงที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงสาธารณสุข สภาเกษตรกรแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดมาตรการควบคุมและแก้ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก ไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM ๒.๕) ให้ถือปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน และให้มีคณะกรรมการในระดับจังหวัด เพื่อนำนโยบายและมาตรการจากคณะกรรมการกลางไปปฏิบัติในระดับพื้นที่

- ขอให้คณะรัฐมนตรีสั่งการให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์บริหารจัดการน้ำในพื้นที่ในเขตชลประทานอย่างเพียงพอ เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้สำหรับการหมักจุลินทรีย์เพื่อย่อยสลายเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรภายหลังการเก็บเกี่ยว ทดแทนการเผา ในช่วงที่เกษตรกรเตรียมการเพาะปลูกข้าวนาปี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายณัฏฐ์ จำเริญ)

ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ

สภาเกษตรกรแห่งชาติ

โทร. ๐ ๒๑๔๒ ๓๔๐๕

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๗๖๐๘

QR CODE สิ่งส่งมาด้วย

